

Η συμβολή της ασύγχρονης εξ αποστάσεως επιμόρφωσης eTwinning σε web 2.0 εργαλεία στη διδασκαλία δύο νηπιαγωγών κατά την περίοδο εφαρμογής της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης λόγω Covid-19

Αναστασιάδου Δέσποινα

Νηπιαγωγός M.ed,
59^ο Νηπιαγωγείο Αθηνών
danast@sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το άρθρο αυτό αφορά την συμβολή των επιμορφωτικών σεμιναρίων eTwinning στην εξέλιξη της συνεργατικής διδασκαλίας δύο νηπιαγωγών στο 59ο Νηπιαγωγείο Αθηνών την περίοδο αναστολής των σχολικών μονάδων, λόγω της πανδημίας Covid 19, από τις 18 Νοεμβρίου 2020 έως 23 Δεκεμβρίου 2020 και 11 Φεβρουαρίου έως τις 23 Απριλίου 2021. Την ίδια περίοδο πραγματοποιήθηκαν ασύγχρονα και εξ αποστάσεως τα σεμινάρια eTwinning 25 εβδομάδων (26 Οκτωβρίου 2020 έως 24 Απριλίου 2021) στο πλαίσιο των οποίων παρακολούθησε η μία νηπιαγωγός δύο θεματικές, α) τα «Εργαλεία επεξεργασίας πολυμέσων - Εργαλεία παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού» και β) την «Αξιοποίηση κινητών συσκευών στη διδασκαλία». Κατά τη διάρκεια αυτών των δύο παράλληλων συνθηκών η επιμορφούμενη νηπιαγωγός και υπεύθυνη του τμήματος κλήθηκε να συνεργαστεί με συνάδελφό της που είχε τοποθετηθεί στο σχολείο ως αναπληρώτρια ΠΔΕ, χωρίς να υπάρχει πρότερη συνεργασία μεταξύ τους. Σε όλη τη διάρκεια της αναστολής, η συνεργασία-συνδιδασκαλία εξελίσσεται με καταλύτη την συμμετοχή της μίας στα σεμινάρια eTwinning. Στα πλαίσια της πρακτικής εξάσκησης της στα web 2.0 εργαλεία εμπλέκονται οι δύο νηπιαγωγοί σε συνεργατικές δραστηριότητες, σχεδιασμού, προβληματισμού και διαμοίρασης της γνώσης, δραστηριότητες που συνέβαλαν τόσο στην αποτελεσματική συνεργασία όλης της ομάδας όσο και στην επαγγελματική τους εξέλιξη. Η συνεργασία ανάμεσα στις νηπιαγωγούς, στα παιδιά και τους γονείς τους, (η παρουσία των οποίων ήταν απαραίτητη λόγω της ηλικίας των μαθητών), έγινε αποδεκτή από όλα τα μέρη ως ιδιαίτερα ευεργετική για την εκπαίδευση των μαθητών, την ανάπτυξη συνεργατικών δεξιοτήτων και την ψυχοσυναισθηματική τους στήριξη κατά τη διάρκεια του εγκλεισμού.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: συνεργατική διδασκαλία, επιμόρφωση eTwinning, εργαλεία web 2.0

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο ο άνθρωπος πρέπει να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κάθε εποχής. Η σημαντική ενασχόληση των ανθρώπων με το διαδίκτυο, η εμφάνιση του web 2.0 με πληθώρα εφαρμογών και υπηρεσιών επηρέασε τον τρόπο επικοινωνίας. Η θέση του χρήστη στο διαδίκτυο αλλάζει από παθητική σε συμμετοχική και μπορεί (ο χρήστης) να παρεμβαίνει και να διαμορφώνει το περιεχόμενο ιστοσελίδων μέσω διαδραστικών εφαρμογών (Web 2.0, 2021). Το web 2.0 αποτελεί την ιδεολογική και τεχνολογική βάση που επιτρέπει στους απλούς χρήστες του διαδικτύου να δημιουργούν και να δημοσιεύουν περιεχόμενο (πχ. κείμενο, εικόνα κ.ά.) ενώ παράλληλα ενισχύει τη συνεργατική δημιουργία και το διαμοιρασμό περιεχομένου μεταξύ αυτών των χρηστών (Αναστασιάδης & Κωτσίδης, 2015).

Το web 2.0 αποτελεί το περιβάλλον μέσα στο οποίο μεγαλώνουν και οι σύγχρονοι μαθητές. Το σχολείο ως ζωντανός οργανισμός ενσωματώνει τις αλλαγές αυτές στα αναλυτικά προγράμματα σπουδών του. Τα νέα πεδία, οι νέες μεθοδολογικές και διδακτικές καινοτομίες και οι νέες μορφές εκπαίδευσης αλλάζουν σημαντικά την εκπαιδευτική πραγματικότητα όπως την γνωρίζουμε. Τα web 2.0 περιβάλλοντα προσφέρουν ένα σημαντικό μέσο για την επικοινωνία των μαθητών εντός και εκτός

τάξης. Η νέα αυτή πραγματικότητα τέθηκε στην υπηρεσία της εκπαίδευσης, εν μέσω πανδημίας, καθιστώντας παράλληλα επιτακτική την ανάγκη για άμεση επιμόρφωση.

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών οφείλει να ακολουθεί τις εξελίξεις, να είναι συνεχής και επαναλαμβανόμενη, σε θεσμοθετημένα και μη πλαίσια. Το σχολείο αποτελεί πρόσφορο χώρο όπου μπορούν με ασφάλεια να επισημανθούν και να εκφραστούν οι ιδιαίτερες επιμορφωτικές ανάγκες που προκύπτουν αλλά και να βρεθούν τρόποι ικανοποίησής τους με τη μορφή της ενδοσχολικής επιμόρφωσης (Χατζηπαναγιώτου, 2001).

Η ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Σήμερα, στην εποχή της πανδημίας Covid 19 η διαδικτυακή μάθηση βρέθηκε στη ζωή των εκπαιδευτικών και των μαθητών. Οι φορητές συσκευές, οι νέες τεχνολογίες που βρίσκονται ελεύθερα στο διαδίκτυο, η πληθώρα μέσων για επικοινωνία, συνεργασία και διαμοίραση πόρων αποτέλεσαν το όχημα για τον εμπλουτισμό και την υποστήριξη της ψηφιακής μάθησης (T4E, 2020).

Από τις πρώτες οδηγίες που εστάλησαν στα σχολεία με την έναρξη της πανδημίας τον Μάρτιο του 2020 και την εισαγωγή των σχολείων στην σύγχρονη και ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση ήταν η υπ' Αρ.Πρωτ. Φ8/38091/Δ4/16-3-20 εγκύκλιος Υ.ΠΑΙ.Θ. με θέμα: «*Διαβίβαση οδηγιών υλοποίησης Προγραμμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης*» και η ενεργοποίηση ψηφιακών εργαλείων που θα επιτρέψουν την υλοποίηση της εξ αποστάσεως διδασκαλίας και την επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών. Η διαδικασία θα υλοποιηθεί από κάθε εκπαιδευτικό είτε με σύγχρονες είτε με ασύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας, είτε συνδυαστικά όπου:

Σύγχρονη (τηλεκπαίδευση) είναι η απευθείας διδασκαλία και μετάδοση μαθήματος σε πραγματικό χρόνο από εκπαιδευτικό, μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας, σε μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές που παρακολουθούν ζωντανά μέσω υπολογιστή, κινητού ή tablet.

Ασύγχρονη είναι η διδασκαλία κατά την οποία ο/η μαθητής/τρια συνεργάζεται με τον εκπαιδευτικό σε διαφορετικό χρόνο από τη διαδικασία παράδοσης του μαθήματος ή δημιουργίας υλικού από τον εκπαιδευτικό, έχοντας πρόσβαση σε μαθησιακό υλικό και χρονοδιάγραμμα μελέτης μέσω διαδικτύου (σε συγκεκριμένες ιστοσελίδες ή πλατφόρμες που παρέχει το Υπουργείο).

Η χρήση των πλατφορμών Cisco Webex, η-τάξη και e-me με την πληθώρα web 2.0 εργαλείων για την υποστήριξη διδακτικών σεναρίων αποτέλεσαν για πολλούς αχαρτογράφητα νερά. Η έλλειψη των νέων αυτών δεξιοτήτων, η απουσία υποστηρικτικού πλαισίου καθώς και η ανάγκη για άμεση εφαρμογή τους στη διδασκαλία δημιούργησε την ανάγκη για αναζήτηση πληροφοριών και τεχνογνωσίας κυρίως σε συνεργασία με ενημερωμένους εκπαιδευτικούς μέσα στη σχολική μονάδα, το ευρύτερο σχολικό περιβάλλον ή από ομάδες στα κοινωνικά δίκτυα.

Έχοντας αντιμετωπίσει και η ίδια αρκετές δυσκολίες κατά την πρώτη φάση της πανδημίας (Μάρτιος –Μάιος 2020) είδα στα σεμινάρια για εκπαιδευτικούς eTwinning που στόχευαν «στην αξιοποίηση των Web 2.0 εργαλείων, της εκπαιδευτικής Ρομποτικής και της καινοτομίας και στη διδασκαλία όλων των μαθημάτων μέσα από μια Κοινότητα Της Πρακτικής» την ευκαιρία να επιμόρφωση σε εργαλεία που κάνουν τη μάθηση επίκαιρη, αποδοτική και ευέλικτη, αλλά και ευχάριστη και ενδιαφέρουσα για τα παιδιά.

Οι νέες τεχνολογίες και τα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα που αποτελούν για τους εκπαιδευτικούς νέα δεδομένα, για την πλειονότητα των παιδιών είναι η καθημερινότητά τους. Οι σημερινοί μαθητές έχουν μεγαλώσει σε ένα πλούσιο τεχνολογικά περιβάλλον και είναι αρκετά εξοικειωμένοι με την χρήση εφαρμογών και εργαλείων του web 2.0 καθώς παίζουν διάφορα παιχνίδια σε φορητές συσκευές. Οι μαθητές ενώ παίζουν επιδρούν στα web 2.0 περιβάλλοντα, μοιράζονται, συνεργάζονται, αποκτούν ικανότητες επεξεργασίας, σύνθεσης και ανάλυσης δεδομένων και πληροφοριών, δέχονται καθοδήγηση-ανατροφοδότηση και κερδίζουν πόντους και επιβράβευση για όλες τις δραστηριότητες τις οποίες φέρνουν εις πέρας. Οι δεξιότητες αυτές που αποτελούν το ζητούμενο σε μια σχολική τάξη ανάμεσα στον εκπαιδευτικό και τους μαθητές, πραγματώνονται αβίαστα μέσα σε ένα εικονικό περιβάλλον παιχνιδιού.

Η εισαγωγή αυτών των τεχνικών παιχνιδιού στην εκπαίδευση, η παιχνιδιοποίηση της μαθησιακής διαδικασίας (Gamification), βρίσκει ιδιαίτερα πρόσφορο έδαφος στο νηπιαγωγείο και στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Το παιχνίδι είναι συνυφασμένο με το θεωρητικό πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος του νηπιαγωγείου καθώς αποτελεί τη βασική ενασχόληση των νηπίων. Το παιχνίδι εξελίσσεται σύμφωνα με τον Piaget μαζί με τα στάδια γνωστικής εξέλιξης που διέρχονται τα νήπια και βοηθά στην κατάκτηση της γνώσης σε ένα περιβάλλον αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας όπου σύμφωνα με τον Vygotsky τα παιδιά παίζοντας μπορούν να φτάσουν αλλά και να πετύχουν στόχους

που ξεπερνούν το στάδιο, στο οποίο βρίσκονται, με τη βοήθεια ενήλικου ή ικανότερου συνομηλίκου (Δαφέρμου κ.α. 2006 Plass et. al. 2015). Η παιχνιδοποίηση προάγει την κινητοποίηση και την εμπλοκή του μαθητή στη μαθησιακή διαδικασία με την χρήση των στοιχείων του παιχνιδιού, όπως του ελκυστικού περιβάλλοντος με εικόνες, ήχους, γραφικά, ήρωες, καθοδήγηση και επιβράβευση, επιτυχία αλλά και αποτυχία. Η εμπλοκή του μαθητή ενισχύεται μέσα από την ευελιξία και προσαρμοστικότητα την οποία παρέχουν αυτές οι εφαρμογές –παιχνίδια στις δυνατότητες και το επίπεδο του παιδιού καθώς μπορεί να ορίζει το επίπεδο δυσκολίας, αλλά και την δυνατότητα να δοκιμάσει και πιο δύσκολες δραστηριότητες χωρίς το άγχος της αποτυχίας. Η αποτυχία, αν και αναμενόμενη μέσα στο παιχνίδι και αποδεκτή στο πλαίσιο της κατάκτησης της γνώσης, έρχεται μέσα από μία πιο χαριτωμένη και αστεία εκδοχή της (Plass et. al. 2015).

Το παιχνίδι στη διδασκαλία μπορεί να πραγματοποιηθεί με δραστηριότητες σχεδιασμένες με τα εργαλεία των παρεχόμενων πλατφορμών ασύγχρονης εκπαίδευσης αλλά και με εξωτερικά εργαλεία web 2.0 και βοηθούν τους μαθητές να μάθουν διασκεδάζοντας, να συνδυάζουν λειτουργίες εξατομικευμένης μάθησης καθώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν και εκτός τάξης (Βαρέλη & Σκαναβή, 2020 eTwinning seminars).

Με την πρόοδο του σεμιναρίου eTwinning ξεκίνησα την εισαγωγή στην σύγχρονη τηλεδιάσκεψη δραστηριότητες σχεδιασμένες σε web 2.0 εργαλεία όπως kahoot! Padlet κ.α.. Αλλά και ασύγχρονα με την χρήση αντικειμένων e-content της πλατφόρμας e me. Οι πληροφορίες που μέχρι πρότινος ερχόντουσαν κατακερματισμένες από τα διάφορα μέσα άρχισαν να αποκτούν σχήμα και νόημα Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την έκθεση και των παιδιών και της αναπληρώτριας νηπιαγωγού στην χρήση αυτών των εργαλείων. Η αρχική εφαρμογή τους έγινε με επιφύλαξη, αν θα καταφέρουμε να τα χρησιμοποιήσουμε οι ίδιες σωστά, αλλά και τα παιδιά, αν θα δείξουν το αντίστοιχο ενδιαφέρον και την διαδραστικότητα που τα εργαλεία υπόσχονταν. Ακόμα και αυτός ο πειραματισμός και η αναζήτηση υποστήριξης από την ομάδα (γονείς-παιδιά-εκπαιδευτικοί) έφερε την επιθυμητή επικοινωνία ανάμεσά μας στη σύγχρονη διδασκαλία αλλά εμπλούτισαν σημαντικά την μαθησιακή διαδικασία είτε με την ασύγχρονη προετοιμασία τους για την επόμενη διδακτική ενότητα είτε ως δραστηριότητα αυτοαξιολόγησης.

Την ώρα που εξηγούσα τον τρόπο χρήσης της εφαρμογής, η αναπληρώτρια νηπιαγωγός παρουσίαζε από τον υπολογιστή της τη δραστηριότητα. Τα παιδιά παρακολουθούσαν όλη την ομάδα να συνεργάζεται για την αποτελεσματική χρήση του. Αυτή η συνεργατική εμπλοκή τους, να φέρουν σε πέρας την προσπάθεια, αποτέλεσε μια ευχάριστη αλλαγή στη μέχρι τότε παραδοσιακή διδακτική πράξη για όλα τα μέλη που συμμετείχαν. Τα παιδιά όσο και οι νηπιαγωγοί αντιμετωπίσαμε την εισαγωγή των web 2.0 εργαλείων ως ένα παιχνίδι με σαφείς στόχους που προέκυπταν από τη θεματική ενότητα, αλλά και τις δυσκολίες ως αναμενόμενες μέχρι να κατακτήσουν την τρόπο που πρέπει να παίξουν πχ πιο χρώμα-κουμπί να πατήσουν και φυσικά να εντοπίσουν τη σωστή απάντηση. Η πρόκληση, η επιτυχία ή και η αποτυχία, η ανατροφοδότηση τόσο μέσα από το εργαλείο όσο και από τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς έφερε περισσότερη χαρά και διάδραση που χρειαζόμασταν για να αισθανθούμε τη χαρά της εγγύτητας πίσω από τις οθόνες μας.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Η επαγγελματική ικανοποίηση και η αίσθηση της αυτοπραγμάτωσης που αισθανθήκαμε (οι νηπιαγωγοί) συνδέεται με την θετική ανταπόκριση των παιδιών και των γονιών τους στον τρόπο συνεργασίας μας. Η συνεργασία και η υποστήριξη των εκπαιδευτικών μεταξύ μας, κυρίως στη νεοεισαχθείσα εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ήταν απαραίτητη για να αντιμετωπίσουμε τις δυσκολίες που παρουσιάζει ένα εικονικό περιβάλλον αλλά όχι αυτονόητη. Το αποτέλεσμα της δικής μας τάξης συνηγορεί στο ότι πρέπει να υπάρξουν ευκαιρίες, ώστε να έχουν οι εκπαιδευτικοί ευκαιρίες υποστήριξης και στην εξ αποστάσεως αλλά και στη δια ζώσης σχολική τάξη (και όχι μόνο οι νεοεισαχθέντες εκπαιδευτικοί στην εκπαίδευση).

Η μορφή της διδασκαλίας της ομάδας μας ακολούθησε μια εξελικτική πορεία με διαφορετικά κάθε φορά χαρακτηριστικά. Σύμφωνα με τους Friend & Cook οι έξι μορφές συνδιδασκαλίας είναι οι εξής (Co-teaching, 2004 The Albert Team, 2020):

- Ο ένας διδάσκει και ο άλλος παρατηρεί (One teach, one observe)
- Ο ένας διδάσκει και ο άλλος υποστηρίζει (One teach, one assist)
- Παράλληλη διδασκαλία (Parallel Teaching)

- Διδασκαλία σε σταθμούς (Station Teaching)
- Εναλλασσόμενη διδασκαλία (Alternative Teaching)
- Διδασκαλία σε ομάδες (Team teaching)

Στην αρχή η συνεργασία μας ξεκίνησε ακολουθώντας το δύο πρώτα μοντέλα. Οι δραστηριότητες ήταν μοιρασμένες και σταθερές πχ η μία το ημερολόγιο σε αρχείο .pptx ενώ η άλλη έκανε δραστηριότητες όπως ανάγνωση ιστορίας, φύλλο εργασίας, χειροτεχνία. Σταδιακά η συνδιδασκαλία έγινε πιο υποστηρικτική καθώς η μία ετοιμάζε τη διδασκαλία της τάξης και η άλλη εκπαιδευτικός το παρουσίαζε με share screen και έκανε διάφορες υποδείξεις χρησιμοποιώντας το εργαλείο annotate ή παρουσίαζε τα βίντεο, και γενικά όσο η πρώτη νηπιαγωγός μιλούσε με τα παιδιά η δεύτερη έκανε τις κατάλληλες ενέργειες, ενίοτε παρεμβαίνοντας. Ανάμεσα μας η επικοινωνία γινόταν στο chat της webex ή στο viber ώστε να μπορούμε να συγχρονιστούμε καλύτερα ή να διαχειριστούμε κάποια δυσκολία είτε με το δίκτυο είτε με το υλικό.

Ο τρόπος αλληλεπίδρασης ανάμεσα μας άλλαξε σημαντικά από πιο επιφυλακτική σε πιο ανοικτή επικοινωνία (Gately & Gately, 2001). Συγκεκριμένα κατά το πρώτο στάδιο (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2020) η επικοινωνία μας ήταν προσεκτική και επιφυλακτική με σαφές το στοιχείο της οριοθέτησης και της εγκαθίδρυσης μιας επαγγελματικής σχέσης. Η επικοινωνία ήταν ευγενική, επιφυλακτική και όχι τόσο συχνή και αφορούσε κυρίως τη διδασκαλία και το αναλυτικό πρόγραμμα.

Στο δεύτερο στάδιο που ακολούθησε τον Φεβρουάριο του 2021, η επικοινωνία έγινε πιο ανοικτή και ποιοτική, αφορούσε τις νέες γνώσεις που προέρχονταν από το επιμορφωτικό σεμινάριο και σκοπό είχαν τη βελτίωση του διδακτικού υλικού. Αυτή η ανταλλαγή γνώσης ήταν απαραίτητη για το χτίσιμο της εμπιστοσύνης και το πέρασμα στην ανοικτή επικοινωνία και αλληλεπίδραση.

Η επικοινωνία μας έχει πια εδραιωθεί, η επάρκεια μου σε εργαλεία web 2.0 αυξάνεται και η έντονη επιθυμία μου να μοιραστώ οδηγεί στην εισαγωγή των εργαλείων στη διδασκαλία και να τα ενσωματώσουμε στην επαγγελματική μας φαρέτρα, ώστε να συμβαδίσουμε με τις αυξανόμενες ανάγκες των παιδιών για παιχνίδι και επικοινωνία, που έδειχναν σαφή σημάδια κόπωσης. Η αποδοχή και ετοιμότητα της αναπληρώτριας νηπιαγωγού να συνεργαστεί και να συμπράξει έφεραν μια νέα πνοή στις τηλεδιασκέψεις, περισσότερη χαρά και διάδραση, ενισχύοντάς μας όλους ψυχοσυναισθηματικά στη δύσκολη χρονική περίοδο του εγκλεισμού.

Σύμφωνα με το TALIS 2018 του ΟΟΣΑ ο επαγγελματισμός των εκπαιδευτικών αντικατοπτρίζεται και στην ικανότητά τους να συνεργάζονται (OECDilibrary, 2021). Η ύπαρξη ενός κριτικού φίλου, η συζήτηση και τεκμηρίωση, το χτίσιμο της γνώσης μέσα σε ένα περιβάλλον σεβασμού, γαλουχεί τα παιδιά στην απόκτηση συνεργατικών δεξιοτήτων και στην εμπλοκή τους στη μαθησιακή διαδικασία μέσα σε ένα περιβάλλον σεβασμού και υποστήριξης. Οι συνεργατικά εργαζόμενες τάξεις επωφελούνται από τα δυνατά τους σημεία, υποστηρίζουν την επαγγελματική ανάπτυξη, δέχονται ή απορρίπτουν ιδέες και επιλύουν συλλογικά τα προβλήματα. Αυτό οδηγεί την ομάδα να κερδίσει περισσότερα απ'ότι αν δούλευε ο κάθε εκπαιδευτικός μόνος του (TKI, Collaborative teaching, 2021).

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ WEB 2.0 ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Με την πρόοδο των σεμιναρίων eTwinning σχεδιάστηκαν δραστηριότητες με την αξιοποίηση των συμμετοχικών εργαλείων web 2.0 και τα αντικείμενα της e me καθώς και τις δυνατότητες της πλατφόρμας Cisco Webex. Η ικανοποίηση ότι συμβαδίζαμε με το πνεύμα και με την τεχνολογία της εποχής και τη μεθοδολογική προσέγγιση στην οποία στηρίζεται η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έφεραν ολοένα και μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και ικανοποίηση για τον τρόπο διδασκαλίας μας. Βέβαια αντιλαμβανόμαστε ότι βρισκόμαστε αρκετά μακριά από το σχεδιασμό ολοκληρωμένων σεναρίων με τη εννοχή των τεχνολογικών μέσων. Όμως αποτελεί την αρχή για περαιτέρω αναζήτηση και δημιουργία ολοκληρωμένων θεματικών.

Παρακάτω περιγράφονται τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν και γίνεται φανερό η διαφορά τόσο στο περιεχόμενο της εξ αποστάσεως διδασκαλίας όπως αυτή εξελιχθήκε κατά τις δύο φάσεις της αναστολής των σχολείων

Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2020: Η διδασκαλία είχε τρεις διδακτικές ώρες. Την πρώτη ώρα η μία νηπιαγωγός παρουσίαζε το ημερολόγιο σε αρχείο .pptx. Τη δεύτερη ώρα η επιμορφούμενη νηπιαγωγός είχε αναλάβει την ανάγνωση ιστορίας, προετοιμασία φύλλων εργασίας ή κάποιο video τα οποία διαμοίραζε από τον υπολογιστή της. Επειδή ήταν δύσκολο να διαμοιράζει και να μιλάει ταυτόχρονα, ανέλαβε το διαμοιρασμό η άλλη νηπιαγωγός και έτσι ξεκίνησε η συνεργασία να γίνεται όλο και πιο υποστηρικτική. Ο ρόλος της νηπιαγωγού που διαμοίραζε το αρχείο ήταν εξίσου

σημαντικός καθώς έπρεπε να προβαίνει σε άμεσες ενέργειες με τη χρήση του annotate προς διευκόλυνση των νηπίων. Οι νηπιαγωγοί την ώρα της σύγχρονης τηλεδιάσκεψης επικοινωνούσαν μεταξύ τους μέσω chat και viber.

Φεβρουάριος 2021 – Απρίλιος 2021: Στη δεύτερη φάση του εγκλεισμού οι δραστηριότητες άρχισαν να γίνονται πιο σύνθετες και συμμετοχικές. Με τη χρήση του wavepad sound editor και του videopad video editor δημιουργήθηκε ηχητική βιβλιοθήκη για την υποστήριξη του εγγραμματισμού και της φιλαναγωνσίας των νηπίων. Στη δράση αυτή συμμετείχαν και γονείς που ηχογράφησαν παραμύθια για το λόγο αυτό. Η δράση αυτή είχε ιδιαίτερη επιτυχία καθώς αποτελούσε τη φωνή των εκπαιδευτικών και των γονιών της τάξης ασύγχρονα και οι γονείς αναρτούσαν στο facebook τις ζωγραφιές που έκαναν τα παιδιά στα πλαίσια της ηχητικής βιβλιοθήκης ή τις παρουσιάζαν κατά τη σύγχρονη τηλεδιάσκεψη. Επίσης οι αφηγήσεις αυτές αποτελούσαν τη βάση για τις ασκήσεις (φύλλα εργασίας) που δίνονταν μέσω e me στα παιδιά. Με αυτόν τον τρόπο το κάθε παιδάκι εκτελούσε τις ασκήσεις με το δικό του ρυθμό.

Δημιουργία κουίζ στο Nearpod για εξάσκηση στο αρχικό γράμμα των λέξεων και εξάσκηση σε αριθμούς και ποσότητες. Τα παιδιά εισέρχονται στην εφαρμογή από το κινητό τους ή το τάμπλετ εισάγοντας κωδικό που δίνει ο εκπαιδευτικός. Το περιβάλλον ελέγχεται από τον υπολογιστή του εκπαιδευτικού. Τα παιδιά διαλέγουν ένα nickname και πατώντας το start εισέρχονται και παράλληλα τρέχει και πίνακας βαθμολογίας.

Δημιουργία κουίζ στο Kahoot! α) για τους ήρωες του 21, β) για την πρώτη και την τελευταία συλλαβή των λέξεων και γ) για τους αριθμούς και τις ποσότητες. Τα παιδιά εισέρχονται με κωδικό και βλέπουν την ερώτηση στον υπολογιστή και απαντούν από το κινητό τους πατώντας τη σωστή απάντηση. Σε δεύτερο χρόνο μπορούν να εκτελέσουν το κουίζ μόνα τους.

Δημιουργία κουίζ στο Quizlet όπου τα παιδιά έλυσαν μαθηματικό κουίζ απλών προσθέσεων. Το Quizlet παρέχει τη δυνατότητα εξάσκησης με flashcards και τεστ αυτοαξιολόγησης.

Δημιουργία κουίζ στο Quizziz με θέμα την Ελλάδα καθώς δίνει τη δυνατότητα να χρησιμοποιούνται εικόνες της επιλογής του εκπαιδευτικού που το επεξεργάζεται.

Χρήση Padlet όπου στη θεματική ενότητα για τα μέσα μεταφοράς, τα παιδιά μεταφέρονται σε περιβάλλον χάρτη όπου και εντόπισαν τον τόπο καταγωγής των γονιών τους.

Σε αυτήν την χρονική στιγμή σχεδιάστηκε δειλά και το πρώτο σενάριο με τη χρήση σύγχρονων και ασύγχρονων δραστηριοτήτων με θέμα την άνοιξη. Τα παιδιά κατά τη χρήση του ημερολογίου ρωτήθηκαν για τους μήνες και την εποχή που διανύουμε ενώ παρακολούθησαν ασύγχρονα βίντεο από το Youtube «Μαθαίνουμε για την άνοιξη - Εκπαιδευτικό video picou picou» το οποίο είχε υποστεί επεξεργασία με το εργαλείο της e me , interactive video. Στη συνέχεια ακολούθησαν φύλλα εργασίας που πραγματοποιήθηκαν σύγχρονα στην πλατφόρμα cisco webex. Επίσης εντάχθηκε στην ενότητα και το εργαλείο dialog cards στο οποίο τα παιδιά μαθαίνουν τα έντομα και αξιολογούν τις γνώσεις τους. Λόγω της συνδιδασκαλίας μας δόθηκε η ευκαιρία να φτιάξουμε δύο ομάδες με τη χρήση του breakout sessions κατά την οποία η κάθε ομάδα έβαζε μια κρυφή λέξη και πέντε λέξεις κλειδιά ώστε να μαντέψει η άλλη ομάδα την κρυφή λέξη.

Κατά τη διάρκεια αξιοποίησης όλων των παραπάνω αντικειμένων η μία νηπιαγωγός τα παρουσίαζε από τον υπολογιστή της και η άλλη εξηγούσε τη χρήση τους ώστε όλοι οι μαθητές και οι γονείς να έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν.

Η αλληλεπίδραση των νηπιαγωγών μεταξύ τους και με τα εργαλεία, των παιδιών με τις νηπιαγωγούς και τις πλατφόρμες ασύγχρονης επέφεραν την αύξηση της αλληλεπίδρασης και την ενεργού εμπλοκής στη μαθησιακή διαδικασία. Η αλλαγή αυτή διαπιστώθηκε τόσο ανάμεσα σε όλα τα μέλη της διδακτικής διαδικασίας τονίζει την αξία της συνδιδασκαλίας και της συνεργασίας μέσα στην τάξη. Οι νηπιαγωγοί απέκτησαν μεγάλο συντονισμό και συμπληρώνουν οι μία την άλλη σε σημείο που και οι δύο αποτελούν πλέον τις νηπιαγωγούς της τάξης χωρίς να υπάρχει διαχωρισμός του ρόλου τους.

Ο ρόλος των γονέων κατά τη διάρκεια της συνδιδασκαλίας στα πλαίσια της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αξίζει ιδιαίτερη μνεία καθώς αποτέλεσε σημαντικό υποστηρικτικό παράγοντα στην πρωτόγνωρη κατάσταση για όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας. Αν και στην αρχή παρουσίασαν άγχος και διστακτικότητα για την εγκατάσταση και χρήση των εφαρμογών στην πορεία έδειξαν να διασκεδάζουν μαζί με τα παιδιά τους και να συμμετέχουν ενεργά στη μάθηση μέσω του

παιχνιδιού. Επίσης δοκίμαζαν και οι ίδιοι τις εφαρμογές και πρότειναν ασκήσεις, διορθώσεις και βελτιώσεις ενώ γονείς εκπαιδευτικοί χρησιμοποιήσαν και οι ίδιοι τις εφαρμογές αυτές στην τάξη τους.

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ

Η αποτελεσματική διδασκαλία βρίσκεται στο κέντρο των επιτυχημένων εκπαιδευτικών συστημάτων και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική διδασκαλία. Η επιμόρφωση δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να εξελίσσουν την γνώση τους, τις ικανότητές τους και να αποκτήσουν τις απαραίτητες στρατηγικές ώστε να είναι αποτελεσματικοί ως εκπαιδευτές, υποστηρικτικοί με τους συναδέλφους τους, να συμβάλλουν στη συλλογική ανάπτυξη και να αποκτήσουν την εμπιστοσύνη και την αυτοπεποίθηση ώστε να κάνουν τη δουλειά τους με επαγγελματικότητα (OECD, 2020).

Καθόλη τη διάρκεια της αναστολής των δια ζώσης μαθημάτων (Φεβρουάριος 2021 – Απρίλιος 2021) κατά την οποία ηχογραφήσαμε την ηχητική βιβλιοθήκη, δημιουργήσαμε κουίζ με την χρήση web 2.0 εργαλείων, ετοιμάσαμε assignments μέσω e me και χρησιμοποιήσαμε τα εργαλεία της Cisco Webex δεχθήκαμε μεγάλη υποστήριξη από τους γονείς οι οποίοι επωμίσθηκαν τον ρόλο του συλλειτουργού και οι οποίοι έδειξαν να χαίρονται κάθε φορά που ένα κουίζ γνώσεων και ταχύτητας ερχόταν να συμπληρώσει το καθημερινό μας μεσημβρινό ραντεβού.

Συγκρίνοντας τις χρονικές περιόδους (Μάρτιος – Μάιος 2020, Νοέμβριος – Δεκεμβρίου 2020 και Φεβρουάριος – Απρίλιος 2021) τόσο σε εκπαιδευτικό περιεχόμενο όσο και επαγγελματικό επίπεδο, η διαφορά είναι ολοφάνερη. Η χρήση των ΤΠΕ αλλά και η συνεργασία ανάμεσα στις νηπιαγωγούς καταδεικνύει την ανάγκη για συνεργασία και επιμόρφωση των νηπιαγωγών. Την ανάγκη για συνειδητοποιημένους εκπαιδευτικούς συνεχώς αναστοχαζόμενους ώστε να αναδιαμορφώνουν τον εαυτό τους και την διδακτική τους πρακτική σύμφωνα με τα δεδομένα και τις ανάγκες της κάθε χρονικής περιόδου αλλά και με τις συνθήκες της κάθε τάξης. Η γαλούχηση των παιδιών σε ένα συνεργατικό περιβάλλον αποτελεί τη βάση για τη συνεργασία σε όλη τη σχολική ζωή. Ο σκοπός του σεμιναρίου eTwinning για «αξιοποίηση των Web 2.0 εργαλείων, της εκπαιδευτικής Ρομποτικής και της καινοτομίας και στη διδασκαλία όλων των μαθημάτων μέσα από μια Κοινότητα Της Πρακτικής» επηρέασε θετικά την περίπτωση των δύο νηπιαγωγών, των μαθητών τους και των γονέων καθώς εξελίχθηκαν σε μια ομάδα συνεργασίας. Μπορούν να αποτελέσουν ένα μικρό, αλλά σημαντικό δείγμα ενδοσχολικής επιμόρφωσης όπου οι νηπιαγωγοί μπορούμε να συνεργαστούμε, να πειραματιστούμε, να μάθουμε, να βελτιωθούμε και να μοιραστούμε και στη δια ζώσης και στην εξ αποστάσεως διδασκαλία μέσα σε πνεύμα σεβασμού. Ήταν μια πολύτιμη εμπειρία που είμαι σίγουρη ότι θα την επαναλάβω.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ θερμά τον Διευθυντή του 94ου Δημοτικού Σχολείου Αθηνών κ. Γεώργιο Παναγιώτου για την έμπνευση και την υποστήριξή του.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Αναστασιάδης, Π. & Κωτσίδης, Κ. (2015) «Η παιδαγωγική αξιοποίηση των εφαρμογών web 2.0 στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, με έμφαση στην ανάπτυξη της συνεργατικής δημιουργικότητας», Πρακτικά 8ου Διεθνές συνεδρίου για την ανοιχτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τόμος 8, Αθήνα, Νοέμβριος 2015. Ανακτήθηκε 5 Μαΐου 2021 από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/openedu/article/view/15/7>

Βαρέλη, Β. & Σκαναβή, Ε. (2020) Εφαρμογή του Gamification στην Ειδική Αγωγή: Αξιοποίηση δημοφιλών επιτραπέζιων παιχνιδιών. Ανακτήθηκε 8 Μαΐου 2021 από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/edusc/article/viewFile/3110/3134>

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π. & Μπασαγιάννη, Ε. (2006) Οδηγός Νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί – Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης. ΠΙ & ΥΠΕΠΘ. ΟΕΔΒ Εκπαιδευτική Κλίμακα. Ανακτήθηκε 8 Μαΐου 2021 από <https://edu.klimaka.gr/sxoleia/genika/3216-odigies-ex-apostasews-asychna>

Ταχύρρυθμη επιμόρφωση εκπαιδευτικών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Τ4Ε)(2021). Γενικό Μέρος: Εισαγωγή στη Σύγχρονη και την Ασύγχρονη Εκπαίδευση. Η Πράξη «Ταχύρρυθμη επιμόρφωση εκπαιδευτικών στην εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (ολιστική προσέγγιση)» με Κωδικό ΟΠΣ 5070524 ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

Χατζηπαναγιώτου, Π. (2001). Η Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών: Ζητήματα Οργάνωσης, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δάρδανος.

eTwinning Seminars. Ανακτήθηκε 5 Μαΐου 2021 από <https://seminars.etwinning.gr/mod/page/view.php?id=37175>

Gately SE, Gately FJ (2001) Understanding Coteaching Components. TEACHING Exceptional Children. 2001;33(4):40-47. doi:10.1177/004005990103300406. Retrieved May 7 2021 from <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.531.7557&rep=rep1&type=pdf>

Kalra, A. (2020). Teacher collaboration in challenging learning environments. Retrieved May, 2021 from <https://oecdeditoday.com/teacher-collaboration-challenging-learning-environments/>

OECD, (2020). Policies to support teacher’s continuing professional learning: A conceptual framework and mapping of OECD Data Organisation of Economic Co-operation and Development. Unclassified Directorate for Education and Skills EDU/WKP(2020)23. Retrieved May 7 2021 from [https://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP\(2020\)23&docLanguage=En](https://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP(2020)23&docLanguage=En)

OECDilibrary. TALIS 2018 Results (Volume II) : Teachers and School Leaders as Valued Professionals. Retrieved May, 5 2021 from [TALIS 2018 Results \(Volume II\) : Teachers and School Leaders as Valued Professionals | OECD iLibrary \(oecd-ilibrary.org\)](https://www.oecd-ilibrary.org/talis/talis-2018-results-volume-ii-teachers-and-school-leaders-as-valued-professionals)

Plass, J.L, Homer, B. D. and Kinzer, C.K. (2015) Foundations of Game-based Learning. Educational Psychologist, 50(4), 258-283. Retrieved May 11 2021 from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1090277.pdf>

The Albert Team (2020) Co-Teaching Strategies for Remote Learning. Retrieved May,2021 from <https://www.albert.io/blog/coteaching-remote-learning/>

TKI. Collaborative teaching. Retrieved May 8 2021 from <https://elearning.tki.org.nz/Teaching/Innovative-learning-environments/Collaborative-teaching>

Web 2.0. (2021, May 2). In wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Web_2.0
Co-teaching (2004) Retrieved May 13, 2021 from <https://ctserc.org/component/k2/item/50-six-approaches-to-co-teaching>

Άλλες πηγές :

Youtube Εκπαιδευτικό video

Μαθαίνω για την άνοιξη-Εκπαιδευτικό video picou picou

<https://www.youtube.com/watch?v=tDiKP49E0WQ>